

**СТАНОВИЩЕ
НА
КОМИСИЯТА ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ
рег. № НДМСПО-01-859/01.08.2018 г.
гр. София, 27.09.2018 г.**

ОТНОСНО: Искане за становище по прилагането на Регламент (ЕС) 2016/679 от „Български пощи“ ЕАД

Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) в състав: Членове: Цветелин Софрониев, Мария Матева и Веселин Целков на заседание, проведено на 19.09.2018 г., разгледа искане за становище с вх. № НДМСПО-01-89/01.08.2018 г. от г-н Деян Дънешки, Главен изпълнителен директор на „Български пощи“ ЕАД, с което ни уведомяват, че дружеството притежава индивидуална лицензия за извършване на универсална пощенска услуга (УПУ) на територията на цялата страна, издадена от Комисията за регулиране на съобщенията (КРС). То доставя УПУ на потребителите като им осигурява равнопоставен достъп до пощенската си мрежа и при Общи условия, които на основание чл. 21, ал. 5 от Закона за пощенските услуги (ЗПУ), одобрени с решение на КРС.

Универсалната пощенска услуга включва следното: приемане, пренасяне и доставяне на вътрешни и международни пощенски пратки; приемане, пренасяне и достъпване на вътрешни и международни пощенски колети – до 20 кг. и допълнителни услуги „препоръка“ и „обявена стойност“.

Г-н Дънешки добавя, че ЗПУ не поставя изискване, но и не забранява пощенският оператор да извършва УПУ чрез подписване на индивидуален договор с потребителите. Такова е практиката на дружеството тогава, когато подател на пощенска услуга се явява юридическо лице (държавна или общинска институция, банка, търговска компания и др.). Поради факта, че те потребяват услугата в гарантирани срокове и значителен обем, техният легитимен интерес и/или законово задължение налагат сключването на индивидуален писмен договор с „Български пощи“ ЕАД.

Във връзка с гореизложеното, както и с цел спазване на правилата, заложиени в Регламент (ЕС) 2016/679, г-н Дънешки моли за становище относно това, в какво свое

качество „Български пощи“ ЕАД обработва личните данни на подателя или получателя на универсалната пощенска услуга.

Изложени са следните аргументи:

1. В качеството си на пощенски оператор и доставчик на УПУ, и с цел доставянето на пощенската пратка на получателя, а при негов отказ или невъзможност да бъде открит, връщането ѝ на подателя, дружеството обработва лични данни – име и адрес на подателя или получателя. Когато същите са физически лица, тези данни имат статут на лични данни по смисъла на Регламент (ЕС) 2016/679;

2. Когато услугата се предоставя в пощенската служба, възниква необходимост от безспорна и устойчива идентификация на физическото лице – получател на услугата. Посредством обработване на ограничени до необходимото лични данни, включително единен граждански номер, се цели защита на интересите на правоимащия получател от неправомерни и недобросъвестни действия на трети лица;

3. „Български пощи“ ЕАД самостоятелно определя целите и средствата за обработване на тези лични данни;

4. По отношение на евентуално съдържащи се лични данни в пощенските пратки и колети, дружеството единствено осъществява техния физически пренос в рамките на пощенската си мрежа. В тези случаи, дружеството физически държи лични данни, но процесът е различен от операцията „съхранение“;

5. Дружеството не упражнява контрол върху целите, основанието или причината за наличие на лични данни в пощенските пратки и колети. Физическият пренос на лични данни в тази хипотеза кореспондира по своята правна конструкция с преноса на данни от междинни даставчици на услуги.

Правен анализ

Регламент (ЕС) 2016/679 (Общ регламент относно защитата на данните), който се прилага от 25 май 2018 г., е нормативният акт, определящ правилата, свързани със защитата на личните данни на физическите лица при тяхното обработване. Общият регламент надгражда предишния режим за защита на данните, въведен от Директива 95/46/ЕО, транспонирана в българския Закон за защита на личните данни от 2002 г., като в същото време отчита динамиката на развитието на новите технологии и на дейностите по обработка на лични данни.

Концепцията за администратор и обработващ лични данни е въведена с Директива 95/46/ЕО и е доразвита в новата европейска правна рамка за защита на личните данни.

Съгласно легалната дефиниция на чл. 4, т. 7 от Общия регламент, **администратор** е „физическо или юридическо лице, публичен орган, агенция или държавна структура, която сама или съвместно с други определя целите и средствата за обработването на лични данни“.

Качеството администратор е пряко следствие от обстоятелството, че конкретно юридическо или физическо лице е избрало да обработва лични данни за свои цели или цели, които са регламентирани с нормативен акт. При това положение, извън случаите, когато това е законово определено, администраторът сам взема решение относно необходимостта от събиране на лични данни, категориите лични данни, дали те да бъдат променяни или модифицирани в хода на обработването, къде и как тези данни да бъдат използвани и с каква цел, дали данните да бъдат разкрити на трети страни и кои да бъдат те, както и за колко време те ще бъдат съхранявани и кога и по какъв начин да бъдат унищожени.

В допълнение, Общият регламент вменява на администратора определен кръг от задължения. Той трябва да предприеме подходящи технически и организационни мерки, свързани със сигурността на данните, като вземе предвид естеството, обхвата, контекста и целите на обработването на данните, както и съществуващите рискове за правата и свободите на субектите на данните. Освен това, съгласно разпоредбата на чл. 30, параграф 1 от Общия регламент, администраторът поддържа регистър на дейностите по обработване, за които отговаря. Този ангажимент произтича от принципа за отчетност и необходимостта администраторът във всеки един момент да бъде способен да докаже, че спазва изискванията, залегнали в регламента.

Обработващ лични данни е „физическо или юридическо лице, публичен орган, агенция или структура, която обработва лични данни от името на администратора“ (чл. 4, т. 8 от Общия регламент).

Основната разлика между администратор и обработващ се състои в това, че вторият действа не самостоятелно, а от името на администратора на лични данни. Техните отношения се уреждат с договор, който регламентира предмета, срока на действията по обработването, естеството и целта на обработването, вида лични данни и задълженията и правата на администратора, вкл. да извършва проверки (одити).

Общият регламент въвежда и специфични задължения за обработващия данните, които не се ограничават само и единствено до осигуряване на сигурност на данните. Така

например, той е длъжен да обработва лични данни само по документално нареждане от страна на администратора. В случаите, когато е необходимо назначаването на друг обработващ данните, това става само с изричното писмено разрешение на администратора. Подобно на администратора, съгласно чл. 30, параграф 2 от Общия регламент, обработващият също поддържа регистър на дейностите по обработване, за които отговаря.

В допълнение, с оглед още по-голяма яснота, разпоредбата на чл. 28, параграф 10 от Общия регламент изрично предвижда, ако обработващият започне сам да определя целите и средствата на обработване, той автоматично започва да се счита за администратор.

Разпределението на ролите и отговорностите между администратора и обработващия има една основна цел, а именно да гарантира, че обработването на лични данни протича в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679 и съответно осигурява защита на правата на физическите лица - субекти на данни.

Обществените отношения, свързани с извършването на пощенска дейност на територията на Република България, са изчерпателно уредени в Закона за пощенските услуги (ЗПУ) и съответните подзаконовни нормативни актове. Пощенските услуги включват приемане, пренасяне и доставяне на пощенски пратки; приемане на съобщения, предадени във физическа или електронна форма от подателя, обработването и предаването им чрез електронни средства и доставяне на тези съобщения на получателя като пощенски пратки; пощенски парични преводи и куриерски услуги.

Пощенските оператори (каквото е и „Български пощи“ ЕАД) подлежат на лицензиране и контрол от Комисията по регулиране на съобщенията.

В допълнение, съгласно чл. 21 от ЗПУ, пощенските оператори са задължени да изготвят общи условия на договора с потребителите на услугите. В тях са уредени условията и реда за предоставянето на този вид услуги и се определят правата, задълженията и отговорностите на страните по договора. Горепосочената норма регламентира и задължителните елементи, които операторите на пощенски услуги трябва да включат в тях, като не е необходимо подписването на индивидуални договори с потребителите.

Принципът на отчетност по чл. 5, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2016/679 изисква от участниците в търговския и гражданския оборот, вземайки предвид своята дейност, сами да определят какви са техните правоотношения във връзка с обработването от тях лични данни – самостоятелни администратори, администратор и обработващ по смисъла на чл. 28 или съвместни администратори по чл. 26 от Общия регламент. Техният избор следва да гарантира не само формално, но и по същество съответствие с изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679 и съответно ефективна защита на правата на субектите на данни.

Също така, следва да се има предвид, че предоставянето на услуги, при които обичайно се обменят лични данни между възложителя и изпълнителя, не води автоматично до възникване на отношения между администратор и обработващ по смисъла на чл. 28.

Друг важен аспект, на който трябва да се обърне особено внимание, е високата степен на нормативно регулиране на дейността на пощенските оператори. На практика това означава, че както те самите, така и техните клиенти имат ограничена възможност да определят самостоятелно целите и средствата за обработване на лични данни при предоставяне на пощенски услуги. Това обстоятелство трябва да се отчита в пълна степен при сключване на договори с други администратори на лични данни, вкл. финансови институции и онлайн търговци, за да не се допусне нарушение на приложимата правна рамка.

Във връзка с изложените по-горе доводи, без да се извежда като абсолютно правило, може да се приеме, че дружествата, които предоставят услуги при условията на строга и изчерпателна законова регламентация, въз основа на лицензия или аналогично индивидуално разрешение от държавата и под контрола на изрично определени публични органи, принципно не биха могли да се разглеждат като обработващи лични данни, а като самостоятелни администратори. Примери за такива администратори са пощенските оператори, банките, застрахователните дружества и др. В тези случаи възложителят по договор за услуга не би могъл да укаже на предоставящия услугата как точно да обработи предоставените от него лични данни, тъй като и двете страни са длъжни да спазват съответното специално законодателство, в т.ч. съдържащи те се в него разпоредби относно обработването на лични данни.

В допълнение на гореизложеното, Комисията за защита на личните данни се е произнесла със становище (НДМСПО-17-604/20.06.2018 г.) по идентичен казус.

С оглед на гореизложеното и на основание чл. 58, параграф 3, буква „б“ от Регламент (ЕС) 2016/679, Комисията за защита на лични данни прие следното

СТАНОВИЩЕ:

1. По принцип дружествата, които предоставят услуги при условията на строга и изчерпателна законова регламентация, въз основа на лицензия или аналогично индивидуално разрешение от държавата и под контрола на изрично определени публични органи, принципно не биха могли да се разглеждат като обработващи лични данни, а като самостоятелни администратори. Примери за такива администратори са пощенските оператори, банките и застрахователните дружества.

2. Предвид многообразието от обществени отношения и в съответствие с принципа за отчетност, регламентиран в чл. 5, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2016/679, участниците в търговския и гражданския оборот следва сами да определят във всеки отделен случай какви са техните правоотношения във връзка с обработваните от тях лични данни – самостоятелни администратори, администратор и обработващ или съвместни администратори. Техният избор не следва да е формален и трябва да гарантира в най-голяма степен съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679 и ефективна защита на правата на субектите на данни.

ЧЛЕНОВЕ:

Цветелин Софрониев /п/

Мария Матева /п/

Веселин Целков /п/